

ВКСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
регистрационен индекс	Дата
<i>ВСС - ВКЧЗ</i>	03-06-2022

Български институт за правни инициативи
Ул. Г.С. Раковски 132А, ет. 3, София 1000
България
Тел. +359 2 980 80 84
www.bili-bg.org
office@bili-bg.org

Изх. №: ИПСН- 234/030622

ДО

СЪДИЙСКА КОЛЕГИЯ НА

ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ВЪПРОСИ

Към кандидатите за членове на Съдийската колегия на ВСС от квотата на съдиите – Антоанета Василева Аргирова, Атанас Стоилов Атанасов, Васил Маринов Петков, Владимир Григоров Вълков, Даниела Божидарова Александрова, Дора Димитрова Михайлова, Иван Георгиев Калибацев, Йордан Минков Дамаскинов, Красимир Димитров Лесенски, Любомир Симеонов Нинов, Мария Кирилова Терзийска, Миглена Тенева Тянкова, Младен Петров Димитров, Татяна Борисова Жилова, Явор Иванов Колев на основание чл. 19, ал. 1 от Правилата за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите (Приети с решение на пленума на Висшия съдебен съвет по протокол № 7/17.02.2022 г.):

ВЪПРОСИ КЪМ ВСИЧКИ КАНДИДАТИ:

1. На какво, според Вас, мислите, че се дължи фактът, че сред номинираните кандидати за членове на СК на ВСС няма съдии от ВКС и ВАС?
2. Една от изключително значимите функции на Съдийска колегия е избирането на административни ръководители. Понастоящем единствените критерии при провеждане на тези процедури, към които членовете на колегията са изрично задължени да се

придържат, се съдържат в разпоредбите на чл. 194б от ЗСВ във връзка с чл. 59, ал. 1 от Наредба № 1 от 9 февруари 2017 г. за конкурсите за магистрати и за избор на ~~административни ръководители в органите на съдебната власт и са – професионална~~ подготовка, управленска компетентност и нравствени качества. Смятате ли, че ВСС трябва да приеме допълнителни и по-подробни критерии, по които да се преценяват кандидатите в тези процедури?

3. Настоящият състав на ВСС стана известен с противоречивата си практика по отношение на избора на магистрати на лидерските позиции в системата, което може да се тълкува дори и като уронване престижа, доверието и авторитета на съдебната власт от самия ВСС. Споделяте ли това мнение? Вие лично какво бихте предприели, за да започнете да градите усещане сред съдиите, а и сред обществеността, че само най-почетените и компетентни Ваши колеги ще бъдат избирани да управляват отделните органи на съдебната система?
4. Какво е Вашето мнение за възможността да бъдат отзовавани избрани за членове на ВСС от Общите събрания на съдии, прокурори и следователи?
5. В обществото трайно битува мнението, че работата на ВСС е непрозрачна въпреки публичността на заседанията на отделните колегии и на пленума. Какво според Вас е довело до това мнение и с какви мерки то може да бъде коригирано?
6. Ако в момента сте член на ВСС, какво би било Вашето гласуване по основанията за освобождаване от длъжност на главния прокурор, представени от министрите Йорданова и Стоилов, които са публично достъпни?
7. Какво е мнението Ви за създаването на критерий, според който влизането в системата на съдебната власт да бъде обусловено от натрупан преди това юридически опит/практика – примерно 5 години?
8. Считате ли, че към настоящия момент има необходимост от конституционни изменения в частта за съдебната власт?
9. Една от широко дискутираните теми в съдийските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им. Какво е Вашето мнение по въпроса - смятате ли, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, а не само на т.нар. „трима големи“
10. По какъв начин елементи от концепцията за общността съд могат да бъдат въведени в българската правосъдна система, според Вас?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ АНТОАНЕТА ВАСИЛЕВА АРГИРОВА:

11. В концепцията си, на стр. 11 посочвате, че промяната на съдебната карта изисква цялостно изменение на административно-териториалното устройство на страната.

Все пак, ако такова не бъде направено, как би трябвало да изглежда промяната на съдебната карта при настоящето административно-териториалното устройство?

12. В концепцията си посочвате, че е необходима ревизия на дейността на предходните два състава на ВСС, чиято цел е да „... изясни причините за пропуските в работата и да се предприемат действия по отстраняване на зависимостите в работата, провокирани от професионалното ръководство на прокуратурата“. По каква методология смятате, че може да се извърши тази ревизия и какви резултати очаквате от нея? Може ли да посочите факти в подкрепа на залегналото в цитата твърдение за зависимости на членове на ВСС от ръководството на прокуратурата? Кой следва да извърши една такава ревизия?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ АТАНАС СТОИЛОВ АТАНАСОВ:

13. В концепцията си обръщате значително внимание на възникналите около командироването проблеми, като предлагате и потенциални нормативни решения, които обаче биха могли да бъдат реализирани единствено от законодателя, поради което и Вие смятате, че ВСС трябва да участва активно в този дебат. Как виждате участието на гражданския сектор в дебата за командироването и бихте ли си сътрудничили с неправителствени организации, които работят в правосъдната сфера, за постигане на необходимите законови изменения на ЗСВ?
14. Когато обсъждате електронното правосъдие и съдебната карта, наблягате на необходимостта от изготвяне на анализи и провеждане на работни групи за събиране на мнения от заинтересованите от предстоящите промени страни. Смятате ли, че настоящият състав на СК на ВСС и ВСС като цяло е вземал решенията си по такива въпроси, стъпвайки на достатъчно пълен и професионален анализ, или точно обратното – в отсъствието на такъв?
15. Колко време приблизително би отнела промяната на съдебната карта, според Вас?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ ВАСИЛ МАРИНОВ ПЕТКОВ:

16. На стр. 7 от концепцията си заявявате, че смятате, че ВСС може „... при единомислие да опита да инициира законодателни действия за осъвременяване на материалните закони и изчистване на процеса от никому ненужния формализъм“. След като законът не дава право на законодателна инициатива на ВСС, не смятате ли, че един такъв опит за инициирането им, би могъл да се тълкува

като противоречащ на принципа за разделение на властите от страна на кадровия орган на съдебната власт?

- ~~17. На стр. 4 от концепцията си казвате, че за премиите освен натовареността за съответното ниво, е необходимо да се изчислява и индивидуален корекционен коефициент, който да отразява съотношението между натовареността му и средната натовареност за съответното ниво. Натовареността на съдиите се намалява по конкретни причини – поемане на административни задължения и др. Обсъждали ли сте тази идея с Ваши колеги? Как се възприема?~~

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ ВЛАДИМИР ГРИГОРОВ ВЪЛКОВ:

18. В концепцията си казвате, че смятате за грешка възстановените помощни атестационни комисии (ПАК). В аргументите Ви има смисъл, но не смятате ли, че ПАК могат да дадат допълнителна информация относно атестирания съдия, която може да е убягнала или да не е достъпна за КАК. Както и сам казвате, не е възможно да се постигне унификация. По отношение на атестирането тя дори не следва да се постига и в тази връзка е и ролята на ПАК-те.
19. В частта за натовареност от Вашата концепция говорите за *„Периодична преоценка за адекватността на определените времеви стойности на процесуални действия, чиято меродавност обединява мнозинството съдии.“* Как си представяте технологията на една такава оценка – от ВСС ли да се прави, на какъв период от време, какви да са критериите за определяне на времевите стойности конкретните процесуални действия?
20. В края на концепцията си говорите за повишаване на правосъзнанието. В момента гражданското образование е задължително само за учениците, които завършват средното си образование /последните класове/. Смятате ли, че то трябва да стане задължителен предмет и за учениците от основните и средните класове?

ВЪПРОСИ КЪМ ДАНИЕЛА БОЖИДАРОВА АЛЕКСАНДРОВА:

21. На стр. 11 от концепцията си казвате, че за предотвратяване на струпването на голям брой дела в най-големите съдилища се изискват законови промени. Можете ли да конкретизирате какви са необходимите нормативни изменения, за които говорите?
22. На стр. 12-13 отбелязвате, че е необходимо да се вземат мерки за оптимизирането на съдебната администрация и посочвате като такава обучението за повишаване на квалификацията на съдебните служители. Какви други мерки би могъл да предприеме следващия ВСС за оптимизиране на съдебната администрация?

ВЪПРОСИ КЪМ ДОРА ДИМИТРОВА МИХАЙЛОВА:

23. В частта, в която засягате темата за промяната на съдебната карта, обръщате внимание на значението на районните съдилища за малките населени места и общностите им, като отбелязвате, че дебатът не може да остане строго професионален, а трябва да включва и обсъждане на социалните ефекти за гражданите от реформата. Според Вас, при реформирането на съдебната карта, какъв е балансът, който трябва да се търси, между интересите на съдебната система, която се стреми към оптимизация, и тези на гражданите, които се нуждаят от достъпно правосъдие?
24. Отбелязвате, че част от усилията за поддържане на среда, в която съдиите правораздават независимо, се свежда до способността да бъдат идентифицирани рисковете от влияние. Как оценявате предприетите мерки от настоящия ВСС за борба срещу корупцията в съдебната система и, според Вас, трябва ли следващият състав на ВСС да изработи и въведе методики за идентифициране и превенция на опитите за оказване на влияние върху магистратите?

ВЪПРОСИ КЪМ ИВАН ГЕОРГИЕВ КАЛИБАЦЕВ:

25. В концепцията си говорите за „нова виртуална среда“, която сте изградили. Какво представлява и как функционира?
26. Как си представяте възстановяването на доверието на магистратите във ВСС? Може ли да дадете пример за конкретни действия, мерки?
27. Предлагате провеждане на конкурси по райони - това няма ли да блокира/ограничи мобилността на магистратите от една страна и от друга, да доведе до „затварянето“ на конкурсите само за определен район?
28. В концепцията си казвате, че трябва да се направи анализ с цел приемане на норми за натовареност и на съдебните служители. Какви според Вас трябва да са водещите критерии при определяне на тези норми – времето, определените действия, които съдебните служители извършват, инстанцията, в която работят или нещо друго?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ ЙОРДАН МИНКОВ ДАМАСКИНОВ:

29. На стр. 8 от концепцията си казвате, че няма пречка да се командироваат съдии не за определен срок, а за определен брой дела. По какъв начин смятате и въз основа на какви критерии трябва да бъде определян този брой дела?

30. На стр. 10 заявявате, че за следващия ВСС остава да анализира заключенията на ЕСПЧ по делото на съдия Мирослава Тодорова и да набележи мерки за недопускането в бъдеще на подобни случаи на *„откровено пара-легални дисциплинарни производства“*. Какво е мнението Ви като съдия на този етап (т.е. преди изготвянето на проучване) какви са подходящите мерки за изменение на процедурите за дисциплинарни производства срещу магистрати, които биха превантирали използването им за натиск срещу магистрати?
31. В концепцията си говорите за възнагражденията на магистратите и бюджета на съдебната власт. Маркирате редица проблемни елементи. Смятате ли, че реалното въвеждане на програмно бюджетиране в съдебната власт би било решение на проблемите и би повишило увереността на Министерството на финансите и на народните представители в обосноваването на поисканите в повече средства за съдебната система?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ КРАСИМИР ДИМИТРОВ ЛЕСЕНСКИ:

32. На стр. 5 заявявате, че ВСС трябва да въведе високи етични стандарти за провеждането на диалога по време на заседанията си. Според Вас трябва ли ВСС да приеме нещо като собствен Етичен кодекс, в който да има предвидени включително и някакви санкции ако се стигне до нарушаване на тези стандарти?
33. Обръщате внимание и на зачитане волята/решенията на ОС на съдиите. Смятате ли, че в ЗСВ трябва да се направят изменения, които да зададат по-висока степен на задължителност на решенията на ОС? Това важи с особена сила и по отношение провеждането на ОС във връзка с избор на административен ръководител на даден съд.
34. В концепцията си говорите за възможността да се командироваат съдебни помощници като мярка за справяне с натовареността. В този контекст смятате ли, че принципно трябва да се разширят отговорностите на съдебните помощници? И смятате ли, че ВСС трябва да играе по-активна роля, когато става въпрос за инициране на законодателни промени, свързани със съдебната власт?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ ЛЮБОМИР СИМЕОНОВ НИНОВ:

35. На стр. 3 от концепцията си казвате, че са необходими програми за работа с подрастващите, така че те да се възпитават в уважение към съдебната система, като такива трябва да се въведат и в правните факултети. Такива програми в училищата се нуждаят от одобрението на МОН, а в юридическите факултети – от това на деканските им ръководства, поради автономията на университетите. Какви стъпки

смятате да предприемете, за да получите съгласието на МОН и на деканските ръководства за въвеждането на такива програми?

- ~~36. Повечето от промените, които Вие смятате за необходими по отношение на съдебната карта и на атестирането и конкурсите, предполагат законови изменения. В случай, че такива не бъдат приети от Народното събрание, какви мерки, в рамките на правомощията си на член на ВСС, ако бъде избран за такъв, ще предприемете за разрешаване на проблемите в тези области?~~

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ МАРИЯ КИРИЛОВА ТЕРЗИЙСКА:

37. На стр. 8 от концепцията си посочвате, че възможността за членове на КАК да бъдат избирани и първоинстанционни съдии, от една страна, е израз на равнопоставеността на магистратите, а от друга – източник на недоволство на съдиите от по-горни инстанции, породено от извършването на атестирането им от по-ниско поставени съдии. Каква е Вашата лична позиция по темата – трябва ли да остане тази възможност или е необходима промяна и в каква посока?
38. Говорите за уеднаквяване на системите за отчитане на натовареността. Концептуален ли е въпросът или се отнася само да механично обединяване на информацията подавана от СИНС и ЕИСС?
39. На стр. 22 завършвате с това, че концепцията Ви не е изчерпателна, особено по въпроси като взаимоотношенията на ВСС с другите държавни власти, гражданското общество и медиите. Можете ли с няколко изречения да споделите какво според Вас трябва да е общуването на ВСС с организации на гражданското общество – смятате ли, че има теми, по които съвместната им работа би била от полза за съдебната система и обратно – такива, които според Вас не са подходящи за участие на НПО?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ МИГЛЕНА ТЕНЕВА ТЯНКОВА:

40. На стр. 3 от личната си мотивация казвате, че редица решения на ВСС са показали неразбиране на пряката правораздавателна работа по места и са породили напрежение между съдиите. Можете ли да посочите такива примери? На какво според Вас се дължи неразбирането от страна на членовете на ВСС, които са магистрати, на проблемите, с които се сблъскват колегите им?
41. На стр. 6 от концепцията отбелязвате, че е необходим диалог между ВСС и неправителствените организации. По кои теми от значение за съдебната власт според Вас е необходим такъв?

42. На стр. 7 заявявате, че на съдиите трябва да се осигури възможност да изразяват мнението си пред ВСС. Какъв механизъм според Вас трябва да изработи Съдийска колегия, за да се реализира тази идея?
43. На стр. 13-14 от концепцията си отбелязвате, че въведената през 2021 г. категоризация на съдилищата съобразно натовареността трябва да бъде премахната, като според Вас е необходим нов подход при определяне на степента на натовареност на всеки съд, който да се гради на обективни и предвидими критерии? Можете ли дадете примери за такива критерии, които Вие считате, че са по-правилни за измерване на натовареността от настоящите?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ МЛАДЕН ПЕТРОВ ДИМИТРОВ:

44. В концепцията си не адресирате въпроса за дисциплинарната отговорност, за разлика от значителна част от останалите кандидати, които смятат, че е необходимо да се вземат мерки, за да не се използва тя за натиск върху съдии, като за пример се дава случаят на съдия Мирослава Тодорова. Какво е Вашето мнение по този въпрос – следва ли да има промяна /например приемане на определени стандарти/ при осъществяването на дисциплинарната отговорност на съдиите, така че да се избегне злоупотребяването с нея и ако да, то в какво трябва да се състои тя?

ВЪПРОСИ КЪМ ТАТЯНА БОРИСОВА ЖИЛОВА:

45. На стр. 10 от концепцията си казвате, че „... ако се създаде ефективна система за атестиране, кариерното развитие на съдиите може да се основе изцяло на оценката на дейността им, като се отчитат обективно техните качества, опит, потенциал за развитие, нравствен интегритет“. Значи ли това, че според Вас трябва да се премахнат конкурсите за повишаване?
46. На стр. 14 от концепцията си казвате, че „... ВСС трябва да разработи методика и критерии за справедливо поощряване на съдиите, без да се превръща това в компенсация за натовареността“. Кои критерии смятате за справедливи и намирате ли за необходимо натовареността да бъде изрично изключена при определяне на поощренията?
47. На стр. 22 от концепцията си казвате, че бъдещият състав на ВСС трябва да преосмисли взаимодействието си с ИВСС, като постави ясни и точни изисквания към работата на инспекторите и я изпълни наистина със съдържание. Какви дейности, според Вас, трябва да изисква ВСС от инспекторите в ИВСС да извършват ?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ ЯВОР ИВАНОВ КОЛЕВ:

48. На стр. 8 и 9 от концепцията си описвате неуспеха на ВСС до момента да въведе програмен бюджет, като идентифицирате и част от причините за него. Смятате ли, ~~че следващият състав на ВСС би могъл да преодолее трудностите и реално да започне да изготвя програмни бюджети на съдебната власт?~~
49. На стр. 14 казвате, че е необходимо да бъде дефинирано взаимодействието между съдебната власт и законодателната и изпълнителната власт, както и между съдебната власт и неправителствените и съсловните организации. Каква е Вашата визия за тези взаимоотношения и как оценявате съществуващите законодателни и нормативни разпоредби за тях?

С уважение,

Биляна Гяурова-Вегертседер

Директор

Български институт за правни
инициативи

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
011-6658	20-09-2022

ЧРЕЗ СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ДО ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА СЪДИИТЕ

ОТГОВОРИ

от Татяна Борисова Жилова,

кандидат за избран член на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите
на въпросите, зададени от **Българския институт за правни инициативи**

Уважаеми колеги,

Предоставям на вниманието Ви отговорите на поставените въпроси в
тяхната поредност.

На въпросите към всички кандидати:

1. Не ми е известна причината, поради която съдиите от ВКС и ВАС не са номинирали свои колеги или поради която никой не е приел да бъде номиниран. Няма кандидати и от апелативните съдилища. Проблемите са общи за системата, но както всяки съдебен район, така и всяко съдебно ниво има своите специфики, поради което е хубаво да има представители от всички нива. Считам, че добрата комуникация между ВСС и съдебните органи, както и участието по право на административните ръководители на ВКС и ВАС, биха могли да компенсират до някаква степен липсата на представители на върховните и апелативните съдилища във ВСС (като се

надявам такива не бъдат избрани от политическата квота, тъй като това деморализира съдийската общност).

2. Докато професионалната подготовка и управленската компетентност могат да бъдат сравнително лесно дефинирани с обективни критерии, то преценката за нравствените качества на личността създава най-големите трудности при избора на административните ръководители. Това понятие е от сферата на етиката, поради което и критериите за дефинирането му трябва да са морални. Не е възможно в закон или в правила да се развие цялата система от морални ценности на обществото (по тези съображения и Конституционният съд отказва да даде тълкуване на понятието „високи нравствени качества“ – РКС №11/1994г. по к.д.№16/1994г.). При всеки избор трябва да се подхожда много внимателно и отговорно, като комисията за професионална етика изготви максимално пълно и точно становище, обосновано на достоверни факти. На преценка следва да се подлага не само цялото професионално развитие на кандидата за административен ръководител, но и неговото личностно развитие – интереси, контакти, не само в магистратската общност, но и в широк обществен кръг.

Считам, че трябва да се зачитат принципите на съдийското самоуправление, като се взема предвид мнението на общото събрание на съдиите. Относно правомощието на общото събрание на съдиите в един съд да предложи кандидатура за административен ръководител, считам, че то следва да се тълкува и прилага само в смисъл, че кандидатът е един от работещите съдии в този съд. Нелогично е общото събрание да излъчва външна кандидатура. Отделно от това решението на Общото събрание не може да се разглежда като достатъчно основание за избор на административен ръководител. СК на ВСС трябва да прави самостоятелна

преценка за качествата на кандидата и да излага подробни мотиви защо приема или отхвърля предложения от общото събрание кандидат.

3. Определям като най-голям проблем на съдийската общност нейната апатия и търпимост към порочните явления в системата. Бих работила за защита на субективната независимост на съдията вътре в системата, за да се преодолява тази търпимост, да бъдем честни със себе си и с колегите си, да се назовават нещата с истинските им имена - за да поправим грешките, трябва първо да си ги признаем и едва тогава ще можем да тръгнем напред и да убедим обществеността в нашата компетентост и справедливост.

4. Основанията за предсрочно прекратяване на мандат на член на ВСС са лимитативно изброени в чл.130, ал.8 от Конституцията и сред тях не се включва отзоваването – следователно, необходима е промяна в Конституцията. По принцип отзоваването на избран член трябва да се разглежда като достижение на демокрацията. Логично и справедливо е, когато избраният не отговаря на очакванията на избирателите и не действа в техен интерес, той да бъде отзован. Зная, че такива са очакванията на голяма част от колегите и самата аз бих искала това да се случи, но не мога да пренебрегна опасностите, които крие въвеждането на механизма на отзоваване. В нашия обществено-политически контекст трябва да се внимава много с въвеждането на механизма на отзоваването, защото той лесно би могъл да се използва за непочтени цели и да доведе до негативен резултат, далеч от преследваната цел. Какво имам предвид? На първо място, при свободен мандат (необвързан с конкретен избирателен райо; при който избраният представя цялата общност, а не само избралите го) това би могло да доведе до създаването на лобита, групи и други формации вътре в

съдийската общност - своеобразен „съдебен инженеринг“ - за да се съберат необходимите гласове за отзоваване на някой „неудобен“ член на ВСС. На второ място, членовете на ВСС не могат да имат различен статут – т.е. механизмът на отзоваването трябва да се предвиди и за членовете от парламентарната квота. Това би превърнало ВСС в „заложник“ на парламентарното мнозинство и допълнително би усилило политическото влияние върху органа. Всичко това би рефлектирало върху независимостта на съдебната власт и вместо да я укрепи и да заздрави връзката между съдиите и управителния орган, би могло да я подкопае още повече. За да се избегнат тези опасности, трябва да се разгърне цяла система от мерки, което на този етап ми се струва по-скоро пожелателно, отколкото реално.

5. Излъчването в реално време на заседанията на колегиите и на пленума не прави вземането на решения прозрачно. Усещането, че решенията са взети предварително, се дължи според мен на липсата на конструктивен диалог между членовете на ВСС и недостатъчните мотиви към решенията (а в някои случаи и пълна липса на мотиви). Също така в някои случаи ясно личи двойствен стандарт при вземане на решенията – сходни случаи се решават различно, което руши доверието в органа. Искам обаче да подчертая, че оценката на обществеността не винаги е обективна и в голяма степен се влияе от медийното отразяване на работата на ВСС. Скандалите се преекспонират повече, а позитивната дейност не се отразява достатъчно. Трябва да се подобри комуникационната стратегия на ВСС, като взетите решения се обясняват разбираемо на обществеността.

6. Не бих могла да отговоря на този въпрос по две причини. Първо, не съм запозната в конкретика с представените доказателства от министър Йорданова и министър Стоилов, а само с медийните публикации по темата –

като съдия не мога да си съставям вътрешно убеждение и да прилагам правните норми по медийни публикации. Второ, в хипотеза, при която този състав на ВСС не се произнесе по искането за предсрочно освобождаване на главния прокурор, ако сега дам становище, бих дала основание да ми се иска отвод (ако бъде избрана за член на следващия ВСС) поради предубеденост.

7. Не мисля, че увеличаването му на 5 години ще допринесе за постъпването на по-добри кадри в съдебната система. Още повече, че стажът може да бъде само формално положен и сам по себе си не доказва знания и компетентност. Даже напротив, това би ограничило конкуренцията между кандидатите. За обезпечаване на системата с добре подготвени кадри трябва да се проведе на първо място реформа в юридическото образование. Също така изпитът за първоначално назначаване на съдебната система трябва да е структуриран по начин, който реално оценява знанията и качествата на кандидатите – не само правните им познания чрез решаване на казуси, но и способността им за логическо мислене.

8. Категорично има нужда от конституционни промени. На първо място, по отношение на структурата на ВСС, като се намали числеността на парламентарната квота и се увеличи числеността на съдиите, избрани от съдии. Считаю, че е добре членовете на ВСС да продължават да изпълняват магистратските си функции с по-малка натовареност. При добра организация на администрацията на ВСС това съвместяване на дейностите не би създавало затруднения, но за сметка на това ще се намали дистанцията между магистратите и управленския орган. Трябва да бъдат ограничени на правомощията на пленума на ВСС и да се разграничат по-добре правомощията на двете колегии.

9. В концепцията ми този въпрос е обсъден подробно. Считаю, че разлика във възнагражденията между различните нива трябва да има, но тя не може да бъде толкова голяма, каквато е по настоящем. Най-добрият вариант е начинът за определяне на възнагражденията да бъде законово регламентиран, но ако това не може да се очаква в обозримо бъдеще, трябва ВСС в рамките на неговата дискреция да промени таблицата за възнагражденията, „затваряйки ножицата“ до известна степен.

10. Така зададен въпросът подвеждащо насочва вниманието към съда като институция на ЕС. Всъщност, според мен става въпрос за мястото на съда в общността – за връзката му с други институции от изпълнителната власт и местното самоуправление (например: службите за трудова заетост, за социално подпомагане, общинските съвети), както и с медиаторите. Тази връзка е от особено значение, особено за малките населени места, където се постига по-лесно комуникация между отделните институции поради не толкова голямата им структура. Тя разчупва постулата, че съдът говори с обществото само чрез съдебните актове и го превръща във водеща страна и партньор в управлението на социалните процеси. В концепцията за проактивното място на съда в общността акцентът се поставя върху причините, които водят до появата на конфликти, които не могат да се решат без намесата на съда, като целта е те да се отстраняват или поне намаляват. Елементи от тази концепция могат да бъдат въведени в правосъдието, насочено към уязвимите социални групи - детското правосъдие, защитата от домашно насилие, принудително лечение, ограничаване на дееспособността, защита на хора с увреждания. Те трябва да бъдат организирани в система от мерки, включващи и процесуални действия, които реално приближават съдията до общността - например провеждане

на съдебно заседание в защитена среда, повтаряне на едно процесуално действие при необходимост в различна обстановка, и др.

45. Категорично съм за централизираното конкурсно начало за всички нива в системата – както за първоначално назначаване, така и за повишаване и преместване. Не считам, обаче, че този формат на провеждане на конкурсите чрез оценка на 6 съдебни акта (3 по избор на кандидата и 3 избрани на случаен принцип) дава реална представа за професионалните качества на съдията. Формално проведените атестации, завършващи с еднакви много добри оценки на всички съдии, на практика означават липса на атестации - така конкурсната комисия трябва да извърши класирането основно върху оценките, които тя поставя на шестте съдебни акта, като при това не е ясно по какви критерии ги оценява. Мисля, че в основата на конкурсите трябва да се постави доброто атестиране, което да е по обективни критерии.

46. На първо място, това е поемането на допълнителна работа, която е извън ежедневната съдийска работа – напр. допълнителни обучения, повишаване на квалификацията, работа със стажанти, работа като съдия наставник, включване в мероприятия, които повишават прозрачността в работата на съда и утвърждават неговия авторитет (напр. ден на отворени врати, срещи с представители на обществеността, работа с ученици), други инициативи. Разбира се, натовареността не може да бъде изключена като критерий, както и работата с разнообразна правна материя, но този критерий следва да има много по-малка тежест. Трябва да се стремим към намаляване на натовареността, а не да я компенсираме с възнаграждения.

47. Правомощията на ИВСС са свързани с вътрешната отчетност и контрол в системата и съвестното им и качествено упражняване може наистина да допринесе за подобряване на работата на съдилищата. На този етап работата на инспекторите се свежда основно до извършване на проверките за съответствие на декларациите от магистратите пред ИВСС обстоятелства с подадените данъчни декларации, вписванията в Агенцията по вписванията, в Централния кредитен регистър и събиране на информация от търговските банки. Тази проверка за съответствие е напълно безсмислена. За сметка на това ИВСС е пасивен наблюдател на явно порочни практики и не реагира, дори когато е сезиран с конкретен сигнал. Ако все пак образува проверка, тя е формална и се свежда до това да се попита евентуалният извършител дали е извършил нарушението – отрицателният отговор се приема за установен факт. В други случаи обаче, ако прецени, ИВСС може да бъде много старателен и активен. Бих се противопоставила на формализма и на двойния стандарт в работата на главния инспектор и инспекторите, изисквайки обективни и задълбочени проверки там, където наистина им проблеми.

20.06.2022г.

съдия Татяна Жилова